

אייכמן היה איש ידוע בשנות החמישים.
עד משפט הוא היה ראש המחלקה לצנייני יהודים ובמהלך המלחמה הוא היה אחראי על שימור היהודים.

(משפט קסטנר ההאמה היתה שקסטנר מכר נשמתו לשטן [השטן=אייכמן]
במאי 1960 נתפס אייכמן בארצות הברית. ב-23 במאי 1960 - בן אריון הודיע על תפיסתו של אייכמן ועל המשפט הצפוי בארץ.
ב-11 באפריל 1961 החל המשפט [לקראתו הוקמה יחידה 106]
רוב העדים הם גברים - כ-100 [22 נשים בלבד]
רוב העדויות אינן קשורות באופן ישיר לאייכמן [ולו אחת הבעיות במשפט]
מתוך למעלה מ-100 כ-20 עדויות "נכסו" עם בנושא המחנות)

ק.צטניק: פלנטה הקרויה אושוויץ.
האסטרולוגיה הכוכבים משפיעים על מלגנו כק כוכב אושוויץ משפיע על כדור הארץ.

העדויות של ק.צטניק אינה מייצגת את אושוויץ כמו עם את העדויות על אושוויץ.

העדויות של ק.צטניק הפכה כק עם ההדברה 'פלנטה אחרת'.
ההופעה, כמו שכונה אותה השופט, הופסקה ונותנה לשאלות.
הבימה נתנה לק.צטניק כמעט באופן חופשי. העדויות הכילה את הממד התיאטראלי.

נהוג היה לומר משפט אייכמן היה בבחינת המפץ הגדול - האירוע ששבר את חומת השתיקה וההשתקה של ניצולי השואה. היום, מאלפת חמישים שנה למשפט אייכמן מסתבר שנוכחות השואה היתה מאוד דרמטית ומשמעותית בחברה.

סיפורים על השואה נשמעו כל הזמן. בשנות החמישים: חוק יום הליכרון לשואה, יד ושם, המאבק על השימור - נ.3 בנושא השואה. הנוכחות היתה ואף היתה רלוונטית.

סיפורי התנגדות ברוח ובכוח הושמעו לאורך כל השנים.
אם כן, משפט אייכמן הוא המשק מנחה. (אק היו עם חידושים... - פירוט בהמשך)

כותרות הציתונים לעקו המשק חודשיים אינטנסיביים של פרק העדויות המשפט.

סוגי סיפורים שהושמעו במשפט:

1. סיפורים על לוחמה מזוינת - נשים וגברים שילבו התנגדות פיזית כבודדים וכקבוצות. העדויות על מרד טלו ורשה (קובנה, צוקרמן, לובטקין).

מתוך צדותו של משה בייסקי-

"הייצוג במשפט - צומדים 15000 איש, כוללם צפרות ומאות שוטרים. ע. מדוע לא יצליחתי' עליהם, מדוע לא מרדתי? ת. אני חושב שאין את הדבר הזה לתאר, לתת תשובה. אין תשובה אחת. אני יכול להגיד כה היה המצב הכללי. כזה אולי תבין. וקשה ודאי להבין למה שלא היה שם. בסופו של ספר זה היה מחצית 1943. כבר היתה שנת המלחמה השלישית. זה לא התחיל בזה. התחיל במשהו אחר. האנשים היו כבר, היהדות כולה היתה מדוכאת ככה שצבר עליה שלוש שנים. זה דבר אחד. ודבר שני היתה בכל זאת תקווה. הנה צובדים אנשים צבודת פרק, הם כביכול לקוקים לצבודה, שמה יטב.

... אין יותר מקום היום עם אצלנו ואני מודה בכך כצבוד 18 שנה לתאר את רעש הפחד. רעש פחד זה, כאשר אני צומד כיום בפני כבודכם, הוא איננו קיים יותר, ואינני סבור שניתן להחדיר אותו למישהו. בסופו של דבר זה פחד אימי.

צומדים מול מכות ירייה... מי שנסה היום למצוא את הסיבות אינני יודע אם יצליח למצוא ותן מתוך הסיבה הפשוטה התנאים של אז לא ניתנים להצברה לאולם בית המשפט ואינני חושב חס וחלילה שמישהו לא יבין זאת, אבל זה לא ניתן...

סיפור של **רוז'ה רובוטה** - 1921-1945 - חניכת השומר הצעיר. אורסה מטו ציחאנוב לאושוויץ. במחנה אויסה למחנת והקימה רשת להברחת חומרי נפץ עם חברותיה, אסירות יהודיות שצבדו במפעל התחמושת אוניון. חומר הנפץ שהצבירו שימש את אנשי הלונדרקומנדו בפיוץ קרמטוריום בשבעה באוקטובר 1944.

ארבע נשים ובראשן רוז'ה רובוטה נתפסו, אך חרץ הצינויים שצברו לא הסבירו את שותפיהם למחנת, ב-6 בינואר הוצאו כולן להורג. רוז'ה רובוטה הלכה אל מותה בראש מורט (צפ"י השמועות):

קריאתה "אחיות נקמה!"

ישראל אטמן סיפר - "קבלנו הוראה לדאוג לכך שביא מהמקום שצבדנו... חומר נפץ. הדבר היה קשה מאוד כי היתה אסורה תנועה במקום בתוך בית החרושת... האותו מקום צסקו בחומרי נפץ צבדו רק בחורות יהודיות ואלה היו תחת שמירה קפדנית מאוד.

... ואז נשלח חבר שלנו לבירקנאו... לשכנע חברה שלנו האחרת בבירקנאו ורוז'ה רובוטה שתכרום לכך שהבנות תתנה הסכמתן להוציא חומר נפץ... היא נתנה לו פיסת נייר שהיצעה אליו, עליה היה כתוב שאין לנו מה לחשוש, שנשיק במלאכה, שהיא יודעת על מה שהיא הולכת למות שאיש נוסף אין אורבת לו סכנה.

ע. ואז היא הוצאה להורג בתליה?
ת. היא ו-4 בחורות יהודיות הוצאו להורג בתליה והמיצה אחרונה
של רוציה רבובה שקלטה הבחורות עצמדו במקד... היתה
"נקמה!"

מלכה צימטאק 1922-1945 - היהודייה הראשונה שברחה מאושוויץ-

בירקנאו.
נולדה בפולין ודגלה בפלמיה. במחנה הנשיט שימשה שליחה ומתראמת.
ברחה מהמחנה ביוני 1944. נתפסה על גבול סלובקיה. אחרי חקירה
הוצגה לבירקנאו, להוצאה פומבית להורג. היא לא חיכתה לביצוע
לצר הדין ושלפה משרווליה סכין גילוח. מספרים ואמרה לאיש ה-S.S.
"אני אמות כגיבורה, ואתה תאוצ ככלבי!" ואחר כך סטרה לו.
אחרי שאפתה נשפפה החליטו אנשי הלונדרקומנדו שסיסמת הקרב
שלהם במרד תהיה "מלכה".
(אנשי הלונדרקומנדו שרפו את אופתה לבד - בכדי לתת לה כבוד
מינימלי).

2. סיפורים על משפחה, בעיקר הורים וילדים. סיפורים קשים מאוד

ככל היבט.
עדויות קשות וקורעות לב. לדואמא - הבת של רבקה יוסבסקה
שצלתה מתוק בור המחבוא.
עדויות על נשיט שהתבקשו למסור את ילדיהן לאמן (לסבתא) בכדי
לחיות.
עדות אסתר אולדשטיין
ע. הנשיט והילדים עצמדו יחד?
ת. כן.
ע. אחותך החזיקה את בתה שהיתה תינוקת ואת הבן שלה שהיה
בן 5?
ת. כן.
ע. איש S.S ניסא אליה ושאף את אחותך...
ת. אמר צמדה על ידיו. הוא שאף את זאת אמר, אל היא אמרה
כן.
אל הוא אמר לה תמסרי את הילדים שלך לאמק. היא אמרה
לא, הט שלי, אני לא אמסור אותם. היה ויכות. אחר כך הוא
קרא לאסיר בבגדי אסירים שיתראט לה אולי ביידיש, אולי היא
תבין יותר טוב. אל הוא אמר לה את רוצה לחיות, תני את
הילדים שלך לאמק. היא אמרה לא, הט שלי, אני לא אמסור

אותם. אז בא איש ה-S.S, לקח את הילדה הקטנה ומסר אותה
לאמי, ואת הבן עם כן לקח בכוח.
e. והם אינם עוד בחיים?
ת. לא.

מרטין בולדי - אשתי פנתה שמאלה. אני המשכתי והלכתי אחר כך
ימינה וראיתי את הילד איך הוא רץ. חשבתי בלבי, איך הוא יוכל
למצוא את האמא שלו. הלא כל כך הרבה נשים ואנשים, אבל ראיתי
את אשתי. איך הכרתי בה? הילדה שלי היתה לבושה באיזה מצויץ
אדום או יותר נכון על המצויץ היתה נקודה אדומה.
הנקודה האדומה היתה הסימן שאשתי נמצאה שם. והנה, נצטתה
תמיד יותר קטנה. אני הלכתי ימינה ולא ראיתי אותם יותר.

3. סיפורים על אברים ונשים, בעיקר על נשים שמיאאו תפקידים

במחנות (קאפו - שם אנרי למאון נושאי תפקידים. קאפו = ראש האיטלקית.
בארץ, כשאמרו קאפו התכוונו לאדם ששיתף בצורה עם הנאצים. לציתים היו
פרסומים על קאפו בטלו, מה שכמובן לא יוכל להיות משום שקאפו הוא דמות
נושאת תפקיד במחנות)

רציה כגן - "... באופן מקרי בחרו עם בי... בזמן קצר מאוד הוברר
לנו שכל זה אינו אלא הסוואה. רשמנו בטפסים מינים שונים של
מחלות." - במחלקה זו שרתו אנשים דוברי מאון שפות.
חיים אורי כתב שהיא היתה אחת העדות החשובות במשפט בזכות
האינפורמציה שאין לה תחליף.

ורה אלכסנדר - עדה שהופיעה מצד התביעה.

e. תמידיו לי, אבי אלכסנדר, איך אפשר להיות בלוק אלוטסט

באוסוויץ. ולשמור על צלם אלוהים ועל צלם האדם?

ת. זה לא היה קל. היה צריך לזה טקט גדול וטקטיקה גדולה: מצד

אחד לשמוע את הפקודות ולמלא פקודות, ומהצד השני להליך

לשבוים (הכוונה לאסירים) ככל האפשר כחות ולצזור להם.

e. איך ציית את זה?

ת. ... המיטות היו מסודרות ואסור היה לעצת בהן. נתנו רשות לנשים

לשבת על המיטות (למרות שאסור היה להן), כשראינו ס.ס.

מתקרה נכנסנו והורדנו אותן מהמיטות במהירות.

... היו מקרים שנים היו מופקרות למוות וידעתי לאיזה בלוק הן

היו צריכות להכנס, השתדלתי, לא תמיד הצלחתי, להוציא אותן

מהשורות... זו לא היתה אכזרה זו היתה חובתי. אני לא זוכרת את

כל המקרים ולא איך צייתי את זה..."

מהמחנות לעדויות - המחנות בראי עדויות במשפט אייכמן

הסיפור של ורה אלכסנדר הוא 'קו פרשת מים' - בעקבותיו הבינו שאי אפשר לשבט ניצולי שואה, גם אם שיתפו בצורה עם הנאצים, לו הפעם הראשונה שסיפור קאפו סופר בהרחבה במדינת ישראל.
חשוב לזכור שגם הקאפו היו אסירים, גם הם היו קורבנות.
(בסנות החמישים היו הליכים משפטיים נגד קאפו. המשפטים נחשפו לחלוטין בפני הציבור: שמות, כתובות, מצעים וכו'. ברוב המקרים הוצנעים היו קליט וקצרים.)